

פניני הדר

האדות והערות שנאמרו בשיעור הדר היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שכונת רוממה ירושלים

מסכת בבא - בתרא

"השבת אבידה שלא הושבה"

מעשה באדם שמצא ארנק עם מלא מזומנים ושיקים חתומים הוא התקשר לטלפון של בעל הארנק וזה היה תפוס שעה ארוכה, הוא התקשר לבעל השיקים וכשהוא שמע זאת אמר לשואל שהוא חברותא שלו ויכול הוא להעביר זאת לבעליו ונתן סימנים ברורים שאכן מכיר את בעל הארנק, ומסר לידיו את הארנק, לאחר מכן מתקשר שוב לבעל הארנק להודיע שארנקו אצל פלוני וכשהוא שומע זאת הגיב בתדהמה זה שנתת לו את ארנקי הוא נוכל החייב לי כסף והחזקתי שיקים שלו אצלי בתור עירבון לפריעת החוב, וכעת תובע בעל הארנק שידאג להשיב לו זאת ואם לאו שישלם את כל הנזק האם יש מקום לחייבו מדין שומר אבידה? (תשובה תינתן בגליון הבא)

חוה את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

"פניני הזמן" לימי החנוכה:

א. אדם שהכניס מולג לתוך כוסיות של השמן תוך חצי שעה בכדי להוציא יתוש שנכנס לכוסית השמן והיה חוס יד סולדת בשמן האם המולג אסור בהנאה?

ב. האם יש מניעה להדליק בחנוכה שצידה האחורי הוא מטס כסף וכך הנרות משתקפים ונראים כפול?

ג. למי שסובר שיש חשד בחנוכה האם אב שמחל לבנו על כבודו שלא יצטרך לקום כשראהו אין הבן יהיה פטור בפני אחרים שאו יש חשד שאינו מכבד?

דף קכ. **מניעת שידוך מחמת תביעת מומן.**

נתבאר בגמ' שבנות צלופחד נישאו מאוחר בגיל 40 בעצת אביהן שלא להינשא לשאינו הגון להם.

אפקא: נערה שהתבגרה ומסרבת לשמוע שידוך שהשאלה הראשונה של הבחור זה כמה כסף נותנים, ובעיניה מי ששואל כן ענינו נתן בממונה, האם ראוי לה להמשיך לנהוג כך.

דף קכ: **מניין: התחייב בדינר סכום גדול למוסד וירד מנכסיו.**

נתבאר בגמ' לדעת בית הלל נשאלים אף על ההקדש ושלא כדעת בית שמאי החולקים בזה.

אפקא: אדם בעל נכסים שהתחייב בפני ציבור גדול להרים תרומה למוסד מסוים ואחר שבוע ירד מנכסיו ואין באפשרותו לשלם התחייבות זו האם יש לו אפשרות להישאל על כך?

דף קכא: **מניין: פתיחת שיעור תורה בלילה או ביום.**

נתבאר בגמ' שהפסיקו לכרות עצים למערכה בט"ו באב ומאז מי שמוסיף בלימוד מהלילה על היום יוסיפו לו ימים וכמבואר בשו"ע יו"ד סי' רמ"ו סכ"ג.

אפקא: אדם העומד לפתוח שיעור ויש לו אפשרות לעשותו או ביום או בלילה מה יעדיף?

דף קכא. **מניין: נדר שלא יצא מהאמבטיה האם מותר להתיר בטלפון.**

נתבאר בגמ' יש חילוק בין מועדי ה' שלכך צריך מומחים ומאידך התרת נדרים שלא צריכה מומחים.

אפקא: מעשה באדם שהתקשר לרב ואמר לו שנדר שלא יצא מהאמבטיה ואינו יכול לצאת בכדי שיתירו לו את הנדר ומבקש להתיר לו דרך הטלפון האם הוא רשאי?

דף קכב: **מניין: מכירת בכורה בזמן הזה.**

נתבאר בגמ' שהבן הבכור נוטל פי שנים בנכסי אביו ובמתנות כהונה אף שלא הורמו

אפקא: אדם שהוא בכור ורוצה הוא למכור את זכות הבכורה שלו לאחיו כמו שמצינו ביעקב אבינו האם יש תוקף למכירתו? והאם האב רשאי להעביר את הבכורה לבן אחר?

בית הדמעה: "עניי לאה רכות" היא היתה יושבת על פרשת דרכים יום יום ובוכה ועי"כ התקבלה תפילתה וזכותה להיקבר עם יעקוב, ורחל נקברה בפרשת דרכים ועד היום היא בוכה והקב"ה אמר לה מנעי קולך מבכי והגר"ח שמואלביץ ביקש ממנה מאמא תמשיכי לבכות על עם ישראל כי רק בכך הדמעה אפשר לפרוץ מחיצות ברזל. (הרה"ג ברוך רוזנבלום)

בחיבי ובקשתי: הקשת כל כמה שהוא מתוח יותר כוחו חזק ויותר את החץ רחוק יותר, כך היא התפילה ככל שלבו של האדם ליבו יהיה מתוח יותר כלפי הקב"ה כך תתקבל תפילתו, ובקשתי זוהי הקשת שיש בה את כל הגוונים ובא לרמוז שלכל ישראל יש מקום לתפילתם (שם משואל)

"ויסקי? לא...!"

הם היו חבורה של שיכורים מפורסמת בעיר נובהרדוק, כולם התרחקו מהם, יום אחד ישבו ועשו חשבון נפש הרי יש דין ויש דיין מה יהיה עלינו? ישבו והחליטו שמי שיפטר מהעולם ראשון הוא יתגלה בחלום לחבריו ויאמר את המתרחש שם למעלה, וכולם נשבעו בתקיעת כף שכך יעשו, לאחר חודש נפטר אחד מחבורת השיכורים, ושובעיים לאחר מכן נראה הוא בחלום לאחד מחבריו, ופניו שחורים כשולי קדירה, נבהל חברו מה איתך האם יש דין לכל אחד? בודאי! ומה עשו איתך? שאל בבהלה החבר החי, ואז ענה השיכור ואמר אני רוצה לומר לכם אתם יכולים להמשיך ולשתות הכול חוץ מוויסקי, מה? הסבר לנו איננו מבינים והוא תיאר איך שבעולם העליון מביאים את האדם למשפט ושאלו אותו עסקת בתורה? לא! השיב השיכור למה לא חשבת על עתידך? שאלוהו, והוא ענה להם טרוד הייתי בשתיית משקאות המשכרים, יין, עראק, וויסקי, ואז שאלוהו מילא יין אנו מבינים זה טעים, עראק אפשר לומר שגם הוא טעים, אבל וויסקי כזה מר איך שתיית? ואני אמרתי להם אתם לא מבינים בוויסקי כששותים אותו הוא מר ואינו טעים, אבל זמן מועט אחרי מרגישים בכל הגוף את השפעתו לטובה, ואז תפסו אותי על המילה, הנה אתה בעצמך מודה שאפילו שברגע הראשון לא היה טעים לך דאגת לרגע שיבוא אחרי השתייה המרה ולמה לא דאגת לעתידך הרוחני? לכן אומר אני לכם חברי תשתו הכל יין עראק רק וויסקי אל תשתו כי בזה לא יהיה לכם מה להשיב. אשריכם לומדי הדר היומי המאירים את החיים באורה של תורה... הדואגים לעתידם הרוחני, המשתכרים מינה של תורה..... (הסבא מנובהרדוק)

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אריבה שליט"א

מיידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,

בבית אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שכונת רוממה.

הגליון מופץ בסיוע ארגון "תורה ויהדות לעם"

רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדר" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

דף קכח. מו"ז/ו: עד בקידושין שהתברר שהוא נוטל כדורים.

נתבאר בגמ' מי הם הכשרים לעדות ומי הפסולים ומי שהיה שפוי ונשטתה פסול לעדות.

הכנה: אדם שלקח את חבירו להיות עד בקידושין שלו וראה התנהגות מוזרה בעת חופתו, ולאחר זמן התברר לו שהעד חולה נפש ונוטל כדורים שבזמן התרגשות ההשפעה שלהם מועטת האם הקידושין שלו כשירים.

דף קכט. מו"ז/ו: ברכה על הבזק הברק בחורף.

נתבאר בגמ' הכלל הידוע תוך כדי דיבור כדיבור דמי חוץ ממצבים מסויימים.

הכנה: מצוי שאדם בימות החורף נמצא בביתו כשיש ברקים ורעמים רואה הבזק אור של ברק האם יכול לברך על ההבזק אף שזה לא האור בעצמו.

דף קל. מו"ז/ו: פסיקת הלכה ע"פ ספר שמבואר בו מעשה רב.

נתבאר בגמ' שנחלקו אם יש לסמוך על ההלכה כשרואה מעשה רב או רק כשנאמרה במפורש שהלכה זו למעשה היא.

הכנה: מצויים בדורות האחרונים פסקי הלכה של גדולי הדור שכיתובם נובע מתוצאה של אנשים שראו שכך עושה אותו גדול האם ניתן לסמוך ע"ז למעשה או שאין לפסוק על פי מעשה שכל מקרה נידון לגופו

דף קלא: מו"ז/ו: אדם שכתב את כל נכסיו לאשתו בזה"ז.

נתבאר בגמ' שאדם שכתב לאשתו את כל נכסיו בעודו שכיב מרע אין לה זכות בנכסים אלא מפרשים דבריו שהתכוין לעשותה אפוטרופוס.

הכנה: כיום אדם שכתב כל נכסיו לאשתו ולא שייר לילדים כלום האם אשתו זוכה בכל הנכסים או שתיחשב רק לאפוטרופוס על היתומים הקטנים.

דף קלב. מו"ז/ו: שתיקה בתביעת חוב האם נחשבת ליותר.

נתבאר בגמ' לגבי אדם שציוה לפני אשתו לתת לבניו כך וכך אף שיודעת שעל ידי כך לא יהא לה כתובה אם שתקה נחשב זאת למחילה.

הכנה: אדם שהלווה לחבירו סכום כסף והלווה דחוק מאוד וכשפגש הלווה את המלווה אחר זמן רב, הזכיר לו החייב אני חייב לך כסף אני מקווה שאתה לא מצפה לקבל זאת, והלה שתק האם נחשבת שתיקה זאת ליותר על החוב.

דף קלג. מו"ז/ו: העברת נחלה מבן שעשה צרות לאביו.

נתבאר בגמ' לגבי המעביר נחלה מבניו אין רוח חכמים נוחה הימנו וכ"פ הרמא' (חומ' רנ"ב סב').

הכנה: אדם שבנו עשה לו צרות בחייו וכ' צוואה שבו זה לא ורשנו האם עובר באיסור הנ"ל.

דף קלד. מו"ז/ו: עוף פורח מעל יונתן בן עוזיאל ביום שבת.

נתבאר בגמ' קדושתו ומעלתו של התנא יונתן בן עוזיאל שכל עוף שהיה עובר מעליו היה נשרף.

הכנה: האם גם בשבת היו נשרפים העופות מעליו או שמא ביום זה נחו אלה שעברו מעליו.

דף קלז: מו"ז/ו: מוהל שקיבל אתרוג לנטילה ופסלו בציפורניו.

נתבאר בגמ' באתרוג שנתנו מתנה ע"מ להחזיר אם החזירו יצא ואם לאו לא יצא.

הכנה: אדם שביקש מחבירו ליטול אתרוג וכשנטלו לנענע בו נעץ את צפרניו ומשום כך האתרוג אינו הדר האם יצא ידי חובת המצווה.

דף קלח. מו"ז/ו: הודיע למזמנים לחתונה לא להביא מתנות.

נתבאר בגמ' שנחלקו באדם שכותב נכסיו לראובן והלה אינו רוצה לזכות כיוון שכל מתנה חוב לו כדכתיב "שונא מתנות יחיה".

הכנה: אדם שכתב בהזמנה לכל המוזמנים שיבואו בתנאי שלא יתנו מתנות האם אפשר לתת לו בעל כרחו ע"י שישלשלו בתיבה את המעטפות או מכיון שגילה שאין זה זכות לו אין להביא לו.

דף קלט. מו"ז/ו: אשה שקודם נישואיה חתמה על הוראת קבע.

נתבאר בגמ' שאשה שהיה לה מלווה בשטר קודם נישואיה המלווה גובה מהנכסים שהכניסה לבעלה.

הכנה: מעשה בנערה שקודם נישואיה חתמה הוראת קבע לארגון חסד ואחר נישואיה קיבלה מכתב שהיה חסר פרט מסוים ולא קיבלו את ההתחייבות וכעת מבקשים שתחתום שוב ובעלה מבקש ממנה שלא לחתום שוב האם רשאי.

דף קמ: מו"ז/ו: נדב ח"י רוטל אם אשתו תלד בן ונולדו תאומים.

נתבאר במשנה לגבי האומר אם תלד אשתי זכר יטול הזכר מנה ואם תלד נקבה תיטול מאתיים וילדה תאומים מה דינו.

הכנה: אדם שאשתו היתה מעוברת ונדר ליתן משקה לבאים למירון וכדו' בסכום מסוים אם אשתו תלד בן, ואם תלד בת יתן חצי מסכום זה וילדה אשתו תאומים כמה הוא חייב לתת?

דף קמא. מו"ז/ו: גרושה המחנכת בנו לא לפי דרך התורה האם חייב לזונם.

נתבאר בגמ' חיובו של האבא לזון את בניו ובנותיו מדין תורה עד גיל שש ומתקנת חכמים עד שיגדלו.

הכנה: אב שילדיו נותרו אצל גרושתו ורואה בעניו איך שהילדים מדרדרים מבחינה רוחנית ומסרבת היא שהוא יגדלם האם הוא חייב במזונותיהם או שבכגון זה לא תיקנו חכמים?

דף קמג. מו"ז/ו: כסף שנשלח מחו"ל עבור כולל הנמצא בביה"כ ויש שם כולל נוסף.

נתבאר בגמ' אדם ששלח מחו"ל כסף או בגדים למשפחתו מתחלקים בכסף הבנים והבנות והבגדים למי שהם ראויים

הכנה: מעשה באדם ששלח כסף מחו"ל לביה"כ ששוכן בו כולל אולם כשהגיע הכסף התעוררה השאלה למי מגיע הכסף מכיון שבביה"כ זה נמצאים שני כוללים במקום אחד ועד שהגיע הכסף נפטר התורם איך יחלקו את הכסף.

דף קמה. מו"ז/ו: עשיית חתונה מפוארת בזמן מלחמה.

נתבאר ברשב"ם ביקש לעשות סעודת נישואין מצומצמת משום שהיתה זו עת צרה.

הכנה: אדם שחפץ לשאת אשה וקבעו אולם מפואר לעשיית החתונה אלא שלפתע פרצה מלחמה עם הפלסטינים האם יצטרך להעבירה למקום צנוע יותר?

דף קמה. מו"ז/ו: סכום הכתובה בנישואי ספרדי ואשכנזייה.

נתבאר בגמ' ובשו"ע אה"ע ז' ס' סו מהו שיעור הכתובה ומנהג הספרדים להתחייב בשל מדינה ואשכנזים נוהגים לשער ככסף מהתורה.

הכנה: אדם שחפץ לשאת אשה והוא ספרדי והיא מבני אשכנז איזה שיעור יכתבו בכתובתה.

הכנה פניית המדרש (מתוך פני' הדף 41)

אדם שקנה אתרוג והמוכר אמר לו כזה סגור נמכר ב200 ₪ והתברר שכולם מוכרים כזו דרגה של אתרוג ב 100 ₪ ואחר יו"ט ראשון של חג סוכות שגילה זאת רוצה לחזור בו האם נחשב שקיים את המצווה אף שהמוכר יתרצה לביטול המקח?

אלו היו תשובות הרבנים: הדין הוא: אם חוזר בו מהמקח לא יצא ידי חובת המצווה ביו"ט א' אבל ביום ב' יצא ידי חובה.

מקורות ונימוקים: הנה דנו האחרונים אם יש דין הונאה באתרוגים על פי מש"כ המחנה אפרים (אונאה סי' כד) שדין אונאה לא שייך אלא בדבר שיש לו שער קבוע אבל בדבר שאין לו שער קבוע לא. ולפי"ז יש לדון אם אתרוגים הם בכלל דין הונאה ואם הם סגורים בקופסא מסתבר שזה דבר שיש לו שער, ולפי זה אם הקונה יתחרט ביום ב' כשיתגלה לו מהות ההונאה אפשר שזה המקח בטל ויתברר שלא נטל אתרוג שלו ביום א' אלא אם הוא אדם מפורסם בחביבותו למצוות ובפרט למצוה עוברת שבה יש אומדנא שלגבי אין אונאה, ולגבי היום השני נחשב אתרוג זה לשאול אצלו ולא נחשב לגזול (ובתנאי שישלם כמה ששורה המצוה) וכפי שמצאנו לגבי הקונה סוס לרכב עליו והתגלה לו באמצע הנסיעה שיש בסוס מום הרי הוא יכול לבטל את המקח ואינו מוכיח מה שהשתמש בו, וכ"כ השו"ע (חו"מ רל"ב סט"ו ובפת"ש סק"א) ויש לדון באדם שקידש אשה בטבעת והתברר לו שהונו אותו ואם יתחרט מהמקח יתברר שאשתו אינה מקודשת ולדעת מרן הגריש"א שליט"א בשם חתנו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א יכול להתחרט והקידושין יחולו כיון שהטבעת מקבלת דין משכון והמקדש במשכון מקודשת, ועיין בשער המלך (פ"ה אישות) שהסתפק לגבי אתרוג משכון אם יוצא י"ח ביו"ט א' {ועיין בשו"ת להורות נתן (ח"ח סי' ק"כ) ובס' אבני חפץ (סי' מה) ובנתי"ה"מ (חו"מ סי' רכ"ז סק"א) }

תשובה דח"י: בדבר השאלה להכניס נגן המוטען ד"ת לביה"כ? השיבנו הרה"ג מאיר סנדר שליט"א עצם הכנסתו למקום כזה דינו כקלטת או דיסק שאין איסור בזה אולם בשעה שפועל יש להימנע מכיון שאסור להרהר בד"ת במקום כזה. {עיין אג"מ יו"ד ח"א קע"ג ופס"ת בס' קנ"ד הע' 127 והלי' שלמה פ"כ הע' לד, ויב"א ח"ד יו"ד סי' כ'}

פני' דח"י: א. מעשה היה בחודש האחרון שעלו קבוצת בחורים בעיצומה של חתונה על שולחן כדי לראות אדמו"ר שהגיע, והשולחן נפל ונשבר האם חייבים בתשלום השולחן?

ב. מה שמצוי היום שעושים דיסקים שבהם לצערינו שרות נשים וכתוב עליהם לנשים בלבד וכן לא למכירה בשבת האם יש היתר לכך? ג. נשאלנו לגבי עט שכתבו בו רק ד"ת ונשאר בו מעט דיו האם יש לגונזו כדין תשמישי קדושה?

פני' דח"י: נשאלנו באב שיש לו כרטיס של קופת חולים בדרגת "זהב" ולבניו יש דרגת משלים רגילה ואחד מבניו ביקש שאביו יקנה לו בכרטיס הזהב האם זה מותר והאם ישתנה הדין באדם זר שמבקש מחבירו את הכרטיס בכדי להשתמש בו?

כל עוף היה נשרף:

יש שפי' שהכוונה למחשבה שנקראת עוף שהיתה עוברת בשעת לימודו ואם לא היתה אמינית מיד היתה נשרפת ומיד היה מבין שסברא זו אינה נכונה ויש שפי' שהכוונה לעוף שאין הכוונה שנשרף אלא שעלה להיות במדרגת שרף שלא מסתבר ש"י תורתו הזיק לעופות.

בת תחילה סימו יפה לבנים:

המהרש"א פירש לענין בכורה כיוון שאין בכור לא תהיה מריבה על הנכסים ואם יהיה בכור תהיה מריבה ויתנו בהם עיניו ויהיה עין הרע, ונפקא מינא אם האב עני ואין לו נכסים או שהם מזרעו של יוסף, והמהר"ל פירש שאם יש בת תחילה לא היה צער גידול בנים לפני צער העיבור כקללת חוה כי אם הבת תיולד ראשונה יהיה מי שיטפל בהם.

ושגר קמי מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג.

ולגה"ג הרב נפתלי נוסבוים. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב גדעון בן משה. ולגה"ג הרב אברהם בוטרמן.

ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ.

ולגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א ועוד.

שאלות ותשובות לגיליון פני' הדף מס' 41

אדם שהתחייב להחזיק כלל לשנה האם חודש העיבור בכלל? (קה)

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י המבואר בשו"ע חו"מ (שי"ב סט"ו) שנחלקו בו הראשונים בשנה אחת או שנה סתם ופסק שו"ע שחייב אף על חודש העיבור אולם הגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג שליט"א השיבנו שבדרך כלל התורמים מתכוונים לשנה לפי מנין הגויים שבדרך כלל היא גדולה יותר מסתם שנה שלנו ואם התכוון לכך אין לחייבו לפי מנין ישראל

לגבי פראגן כשהיתה לו משרה וסולק ממשרתו? (צח)

ת. השיבנו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שאם הוא ת"ח אז גם כשסולק ממשרתו עדיין הוא בגדר ת"ח ואם אינו ת"ח אין מניעה כיוון שכיום גם מנהלי תתי"ם וחתנים לובשים בגד זה ואדרבה יוכל למצוא משרה ודבר זה יסייע לו בכך.

האם מותר לקנות דגים בחנות שמפקיעה את השער כשהחנות סגורות? (פט)

ת. השיבנו הגה"ג הרב זאב אריה שטיגליץ שליט"א שאם אדם קונה משם ויודע שזה המחיר אין בזה שום הונאה אם מסכים וכבר נתבאר בחו"מ (סי' רל"א בסמ"ע ס"ק לח) בביתאור דעת השו"ע (סעי' כ') שבמקום שאין שם ביד למחות ושאר מוכרים אינם שמים לב על זה אי"צ לזהר שלא לקנות מהם אף הירא את דבר ה', ועיין בשו"ע הרב סי' רמ"ב בקו"א בענין קניית דגים לשבת ביוקר ע"ש.

אדם שציצה שיקברו בעמידה האם מצוה לקיים דבריו? (קא)

ת. השו"ע (יו"ד שס"ב ס"ד) כתב באיזה אופן נותנים את המת ובש"ך שם כתב שכל שישכיבו אותו באופן אחר מעומד או יושב הוי גנאי ובירושלמי איתא שר' ירמיה ציוה שיקברו על צידו כדי שיהא מוכן לקבל פני משיח צדקינו בב"א. ובס' אגדת אליהו (ק"ג) כ' שר"מ נקבר מטעם זה מעומד אבל אין כל אדם רשאי לכך ומעשה בימי הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שהיה מוסר שעשה תשובה בערוב ימיו וביקש שיקברוהו מעומד לכפרתו וציוה רמ"פ שאין לשמוע

חולא סכרת שקידש על יין מתוך ונתגלה לו זאת לפני הסעודה? (צו)

ת. עיין שו"ע או"ח רע"ב ברמ"א שכ' אם נדר שלא לשתות יין זה יכול לקדש ואחרים ישתו, ויש לחלק ששם זה אסור מדין נדר שיכול לישאל על כך ואינו אסור בחפצא ודומה לבירך על מאכל שלא הופרש ממנו תרו"מ שברכתו חלה, וכאן שונה כיוון שהיין אינו ראוי לאדם זה לשתיה כלל וכן כתב בשו"ת מנ"י (ח"ד ס"י ק"ג ס"ב) שאסור לברך על מצה או מרור שאסור לו לאכול. ואפשר שאם אשתו שאמרה לו קודם שטעם, שזה מתוק ואסור לו לשתותו אף שדיברה אין זה נחשב דהוי כגבול לתוריה כמבואר באו"ח (סי' קס"ז)

